

BOŽJA BESEDA DANES

Revija Zavoda Biblično gibanje

SINODA: CERKEV, KI POSLUŠA

POGOVOR Z IGORJEM BAHOVCEM s. Snežna Večko
Sinoda je povabilo, da se ves svet sreča

BOŽJA BESEDA RASTE Gregor Čušin
Ali vlečete na ušesa ali za ušesa?

RAZLAGA ODLOMKA NOVE ZAVEZE Anja Kastelic
Nič več gluhi in nemi

PAVLOVA OBČESTVA s. Marjeta Pija Cevc
»Kdo si, gospod?« Pavel, zgled poslušanja

POGOVOR Z JOŽETOM KRAŠOVCEM Jana Podjavoršek
Ko iščemo, tudi pričujemo

Če ima kdo ušesa
za poslušanje,
naj posluša!
(Mr 4,23)

εἴ τις ἔχει ὦτα
ἀκούειν
ἀκούετω.

UVODNIK Maksimilijan Matjaž POSLUŠATI V LJUBEZNI	3
BOŽJA BESEDA RASTE Gregor Čušin ALI VLEČETE NA UŠESA ALI ZA UŠESA?	4
PAPEŽ FRANČIŠEK POSLUŠA BOŽJO BESEDO Primož Erjavec BREZMEJNA ŽELJA, DA BI BIL SLIŠAN	6
POGOVOR Z IGORJEM BAHOVCEM s. Snežna Večko SINODA JE POVABILO, DA SE VES SVET SREČA	8
RAZLAGA ODLOMKA STARE ZAVEZE p. Bogdan Rus POSLUŠAJ, IZRAEL	14
RAZLAGA ODLOMKA NOVE ZAVEZE Anja Kastelic NIČ VEČ GLUHI IN NEMI	17
PAVLOVA OBČESTVA s. Marjeta Pija Cevc »KDO SI, GOSPOD?« PAVEL, ZGLED POSLUŠANJA	20
MALI KLJUČ SVETEGA PISMA s. Snežna Večko BOG OSVOBODITELJ	23
BOŽJA BESEDA V PODOBI Lucija Rožman STKANI V OBČESTVENO ŽIVLJENJE	24
IZZIV ZA OSEBNO DELO Teja Omerzel CERKEV NIMA NASLOVA ALI O KRIŽU, KI JE ZACVETEL	26
BIBLIČNI TOPOSI Samo Skralovnik ZAKAJ JUDJE PRITRJUJEJO MEZUZE NA PODBOJE VRAT?	28
CERKVENI OČETJE BEREJO SVETO PISMO br. Jan Dominik Bogataj POSLUŠAJ, NOVI IZRAEL: ŠEMA V PATRISTIČNI RAZLAGI	30
OSEBE V SVETEM PISMU Izet Veladžić TISTA, KI JE ŠLA POSLUŠAT, KDO TRKA SREDI NOČI	32
SMEJATI SE S SVETIM PISMOM Samo Skralovnik BLAGOR LAČNIM ...	34
POROČILO Jana Podjavoršek NEDELJA BOŽJE BESEDE 2022	36
POGOVOR Z JOŽETOM KRAŠOVCEM Jana Podjavoršek KO IŠČEMO, TUDI PRIČUJEMO	40
PRIPOROČAMO V BRANJE Tadeja Sax NOVA ZAVEZA S PROSTOROM, IZDAJA ZA DUHOVNO RAST	44
PRIPOROČAMO V BRANJE Samo Skralovnik STARI IZRAEL, ŽIVLJENJE IN DRUŽBENA UREDITEV	45
MOLITEV Z BOŽJO BESEDO Delavnice molitve in življenja	46

BOŽJA BESEDA DANES je katoliška biblična revija, ki jo izdaja Zavod Biblično gibanje s podporo SŠK. Izhaja trikrat letno.

Revijo lahko naročite ali odjavite po pošti na naslov gibanja in uredništva.

NASLOV ZAVODA IN UREDNIŠTVA:
Zavod Biblično gibanje
Poljanska cesta 2, 1000 Ljubljana
info@biblicnogibanje.si
www.biblicnogibanje.si
www.facebook.com/biblicnogibanje.si

UREDNIŠKI ODBOR:

Vlasta Doležal Rus, Zlata Krašovec, Tatjana Rupnik, Jure Koželj, Snežna Večko, Bogdan Rus, Marko Rijavec, Teja Omerzel

GLAVNI UREDNIK: dr. Samo Skralovnik

ODGOVORNI UREDNIK: dr. Maksimilijan Matjaž

LEKTORIRANJE: Barbara Skralovnik

FOTOGRAFIJE: Avtorji uporabljenih fotografij so navedeni pod fotografijami.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Ikona sinodalnosti.

AVTOR: p. Marko Ivan Rupnik

PRELOM IN PRIPRAVA ZA TISK: Robert Rošker

OBLIKOVNA ZASNOVA: Branka Smodiš

TISK: Salve, d. o. o., Ljubljana

Priporočen je prostovoljni dar za pokritje stroškov izhajanja revije.
Transakcijski račun pri Delavski hranilnici: SI56 6100 0002 0986006

foto_Vid Ponikvar (Sportida)

POSLUŠATI V LJUBEZNI

Poslušanje je osnovna drža, ki gradi odnose in občestvo, zato jo je papež Francišek izpostavil kot prvo vajo vsakega, ki stopa na sinodalno pot. Poslušanje je zanj »oblika nežnosti«, ki ustvarja potreben prostor znotraj človeka in med ljudmi, da se lahko zgodi srečanje z Drugim in Tretjim, resnico, življenjem. Bog se človeku razodeva po besedi, da bi človeka ne prepričal z močjo, ampak bi ga povabil k poslušanju, ki je svobodno odpiranje in sprejemanje Drugega. Poslušanje je zato sestavni del ljubezni in vere. Ko preroki pozivajo ljudstvo k poslušanju, je to hkrati poziv k ljubezni (prim. 5 Mz 6,4sl.), saj lahko resnično poslušam samo tistega ali to, kar ljubim. Učenci so zato na Gori sprejeli zelo jasno oznanilo: »Ta je moj ljubljeni Sin, njega poslušajte!« (Mr 9,7) Vera je iz poslušanja, pravi tudi apostol Pavel (Rim 10,17). Oboje razume kot milostna darova, ker zahtevata človekovo priznanje in odpiranje Drugemu ter premagovanje oklepa strahu in individualizma, ki skrbi zgolj zase in misli zgolj nase. Cerkev je nastala in nastaja iz poslušanja Božjega klica, zato se imenuje »sklicana«, gr. ekklesia. Odločilno za vsakega njenega člana in za življenje občestva je, da prepozna Klic, ki ga je poklical, da sliši konkretno besedo in vidi konkretno obličje. Sveto pismo se začne s klicem Boga človeku: »Kje si, Adam?« (1 Mz 3,9) in se zaključi s klicem Jagnjeta – Duha in Neveste: »Pridi!« (Raz 22,17) Evangeljsko oznanilo vstopa v svet s klicem Učitelja: »Pridi in hodi za menoj!«

Tako je tudi prvi sklicatelj in voditelj sinode Sveti Duh, ki pa ga ni mogoče preprosto zajeti v svoje že pripravljene mehove in prostore. Treba je opazovati in prisluškovati, da bi ga zaznali, treba je razpenjati jadra v pravo smer in vzdržati, tudi ko močneje zapiha. Zato potrebujemo drug drugega. Tudi zato, da skupaj razločujemo vetrove in glasove. Veliko jih je namreč v ozračju in ni nujno, da vleče vedno v dobro smer tisti, ki je najmočnejši. Zato moramo poslušati z ljubeznijo, ki se ne boji zase in se ne boji drugega, ki »ne zavida, se ne ponaša, se ne napihuje, ne sramoti, ne išče svojega, se ne pusti razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli pa se resnice« (1 Kor 13,4-6).

Vsi prispevki v tej velikonočni številki vas želijo opogumiti, da bi na tak način prisluhnili drugemu, sebi in Bogu – na način ljubezni. Tako bomo postajali vedno bolj sinodalno občestvo, živa Cerkev, telo Jezusa Kristusa. V to Telo smo bili pokopani s krstom in v tem Telesu nas Duh oživlja in navdihuje za novo življenje. Zato smo Cerkev. Zato smo na svetu! •••

ALI VLEČETE NA UŠESA ALI ZA UŠESA?

Kdo bi si mislil, da so ušesa tako pomembna za našo vero?!

Šema Izrael je molitev, ki jo verni judje pobožno molijo zjutraj in zvečer, glasi se: »Poslušaj, Izrael: Gospod je naš Bog, Gospod je edini! Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem, z vso dušo in z vso močjo!« (Glej 5 Mz 6,4-9.)

Poslušaj! Ne veruj, ne verjemi, ne poglej, ne beri, ne čuti, ne pokaži, ne misli, ne reci ... Ne, o ne! Poslušaj!

»Poslušaj«
je edini
od naštetih
glagolov, ki me
nujno postavi
v odnos.

Hecno? Nenavadno? Narobe? ... Morda. A le na prvi in površni pogled. »Poslušaj« je najlaže izvedljiv glagol od vseh prej naštetih, saj me ne stane nikakršnega truda. Da verjamem ali verujem, pokažem, mislim ali rečem, je potreben neki vsaj miselni, če ne že fizični trud. Tudi to, da čutim, je proces, za katerega je treba imeti vsaj trohico mozga, povezanega s čutili ali čustvi, in da gledam, vidim in berem, je treba odpreti oči. Poslušam pa neprestano. Še nehote in nezavestno ter nezavedno – ko spim in je treba nekega procesa in napora le zato, da bi ne slišal! Hkrati pa je »poslušaj« edini od naštetih glagolov, ki me nujno postavi v odnos: da bi nekaj slišal, mora nekdo drug nekaj reči. (Če govorim sam s seboj, si to lahko samo mislim, pa bom prav tako »slišal«.) Da bi poslušal ali slišal, potrebujem ob sebi še nekoga. (Gledam lahko tudi samega sebe!)

Nastala
je zgodovina –
namesto
večnosti.

Če še niste prepričani in berete tole rahlo priprtih oči in dvignjenih obrvi, naj vse skupaj postavim v čisto stvaren kontekst svojega zakona, torej odnosa z ženo. Moja žena dobro ve in verjame, da jo imam rad, ne nazadnje ji to z veseljem pokažem in ji dam čutiti, včasih svoje ljubezenske in ljubeznive misli zlijem na papir in jih lahko celo prebere, a ob vsem naštetem mora to – moj: Rad te imam! – kdaj pa kdaj tudi slišati. Hej, zakaj pa ne kar po pravilu: vsaj zjutraj in zvečer?!

»Poslušaj Izrael: Gospod je naš Bog, Gospod edini! Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem, z vso dušo in z vso močjo.« To je temeljna starozavezna zapoved o ljubezni do Boga, ki je bila dana judom z namenom, da jo skozi zgodovino ohranjajo v spominu in izročajo potomcem. Da bi se je

vedno in povsod spominjali kot bistva svoje vere, so molitev, zapisano na pergament, shranjevali v majni škatlici, ki so si jo z usnjenim jermenom privezovali na podlaket in na čelo, in najbolj pravoverni to še danes počnejo. Podobno torej kot kristjani radi nosimo križe okrog vratu. Čeprav to dostikrat ni izraz vere in pobožnosti, temveč bolj navada ali celo modni dodatek.

Jezus, ki postave in Stare zaveze ni prišel odpraviti, ampak dopolniti, je dopolnil tudi znameniti šema, ko je rekel, da je ljubezen do Boga »prva in največja zapoved«, da pa ji je ljubezen do bližnjega »podobna«, v starem prevodu pa celo »enaka« (glej Mt 22,37-40).

foto_Arthur Miranda (Unsplash)

foto_Kyle Smith (Unsplash)

Na videz se torej zdi, da je z vero – z ljubeznijo do Boga in bližnjega – vse lepo in prav. Da pravzaprav ni enostavnejše reči na tem ljubem božjem svetu kot uporabljati ušes za to, za kar so bila ustvarjena: za poslušanje. In je tako naivno – če sem malo predrzen – razmišljal še sam ljubi Bog, ko je rajski vrt, z nekaj kratkimi napotki in navodili, prepustil v upravljanje prvima dvema naše sorte: Adamu in Evi, in pri tem mislil, da je dovolj, da ju opremi z napravami za poslušanje – z ušesi,

BREZMEJNA ŽELJA, DA BI BIL SLIŠAN

Slovitega zdravnika, ki je bil vaje celjenja duševnih ran, so vprašali, kaj je največja človekova potreba. Odgovoril je: »Brezmejna želja, da bi bil slišan.« Tako Frančišek začenja poslanico za letošnji svetovni dan sredstev družbenega obveščanja, ki jo v posameznih odsekih navajamo v nadaljevanju. »Glagol poslušati je odločilen v slovnici komunikacije in je pogoj pristnega dialoga.«

PAPEŽ FRANČIŠEK NAS UČI POSLUŠATI

Ta glagol je v času sinode zelo prisoten v papeževih govorih in besedilih. Na nedeljo Božje besede je vernikom povedal, da gre za skupno poslušanje. »Božja Beseda je svetilnik, ki vodi sinodalno pot, ki se je začela v vsej Cerkvi. Skupaj si prizade-

foto_Paul Haring (KNA-Katholische Nachrichten-Agentur GmbH)

vajmo s pozornostjo in razločevanjem poslušati drug drugega, saj ne gre pri sinodi za anketo mnenj, ampak za razločevanje Besede, za skupno poslušanje Božje Besede in Svetega Duha.« (23. januar 2022)

Ne le v zadnjem času, že kmalu na začetku

pontifikata je Frančišek govoril o poslušanju. »Poslušati se lahko učimo od Marije. Poslušati ni preprosto slišati nekaj površno, ampak gre za držo poslušanja s pozornostjo, sprejemanjem in razpoložljivostjo za Boga.« (31. maj 2013)

Če med pridigami in govori Frančišek pogosto naslavlja pomen poslušanja, pa temu dejanju v celoti posveča poslanico medijem, iz katere so spodnja besedila in nosi naslov *Poslušati z ušesi srca*.

OBZIRNOST SLUHA

S svetopisemskih strani zvemo, da poslušanje ne pomeni samo akustičnega zaznavanja, ampak je bistveno povezano z dialoškim odnosom med Bogom in človeštvom. »Šema Izrael – Poslušaj,

Izrael« (5 Mz 6,4), začetek prve zapovedi Tore se v Svetem pismu stalno ponavlja, tako da bo sv. Pavel potrdil, da »je vera iz poslušanja« (Rim 10,17). Pobudo namreč daje Bog, ki nam govori in ki mu odgovarjamo, ko ga poslušamo; pa tudi to poslušanje navsezadnje prihaja iz njegove milosti. Zdi se, da med petimi čuti Bog daje posebno prednost ravno sluhu, morda zato ker je manj vsiljiv in bolj obziren kot pogled ter zato človeka pušča bolj svobodnega.

SLOG PONIŽNOSTI

Poslušanje ustreza ponižnemu slogu Boga. To je tisto delovanje, ki Bogu omogoča, da se razodene kot Tisti, ki govorec ustvarja človeka po svoji podobi in ga poslušajoč prizna kot svojega sogovornika. Bog ljubi človeka: zaradi tega mu namenja Besedo, zaradi tega »nagne uho«, da bi ga poslušal. Jezus kliče svojim učencem, naj preverijo kakovost svojega poslušanja. »Pazite vendar, kako poslušate!« (Lk 8,18) Tako jih opominja, potem ko je povedal priliko o sejalcu, da bi razumeli, da ni dovolj poslušati, ampak je to treba delati dobro. Samo kdor Besedo sprejme z »lepim in dobrim« srcem in jo ohrani v stanovitnosti, obrodi sad življenja in odrešenja (prim. Lk 8,15). Le če smo pozorni na to, koga poslušamo, kaj poslušamo in kako poslušamo, lahko rastemo v umetnosti komuniciranja, katerega središče ni neka teorija ali tehnika, ampak zmožnost srca, ki omogoča bližino.

UŠESA V SRCU

Vsi imamo ušesa, toda velikokrat tudi tistemu s popolnim sluhom ne uspe slišati drugega. Obstaja namreč neka notranja gluhost, ki je hujša od telesne. Poslušanje namreč ne zadeva samo čuta sluha, temveč celega človeka. Pravi sedež poslušanja je srce. Čeprav je bil zelo mlad, se je kralj Salomon izkazal za modrega, ker je Gospoda prosil, naj mu nakloni »poslušno srce« (1 Kr 3,9). Sv. Avguštin je vabil, naj poslušamo s srcem (*corde audire*), naj besed ne sprejemamo zunanje v ušesih, ampak duhovno v srcih: »Ne imejte srca v ušesih, ampak ušesa v srcu.« In sv. Frančišek Asiški

Pri sinodi ne gre za anketo mnenj, ampak za skupno poslušanje Božje Besede.

foto: Tatjana Spilchal

SINODA JE POVABILO, DA SE VES SVET SREČA

Znanost brez ljubečega pogleda lahko postane zelo nevarna.

Pogovor z dr. Igorjem Bahovcem, dipl. fizikom in dr. socioloških znanosti. Zaposlen je na Teološki fakulteti in na Inštitutu za razvojne in strateške analize v Ljubljani. Posveča se raziskovanju skupnosti, osebe, družine, civilne družbe, postmoderne kulture, religije ter možnosti prehoda k novemu obdobju zahodne civilizacije in vlogi krščanstva pri tem. Posveča se misli papeža Frančiška, prizadeva si za širjenje pristnega medosebnega in medkulturnega dialoga. Izdal je znanstveni knjigi *Postmoderna kultura in duhovnost* ter *Skupnosti: teorije, oblike, pomeni*. Spremlja dogajanje sinode v Cerkvi in o tem smo se z njim pogovarjali za *Božjo besedo danes*. V pogovor smo vključili tudi vprašanja, ki so prišla od laikov, zavzetih za sinodo.

Kadar odprete Sveto pismo, kaj v njem najprej najdete: besede

za dušo ali povezave s sociologijo? Sveto pismo namreč govori o stvareh, ki se jim posvečate.

Oboje. Morda najprej besedo za življenje, vir za to, kako živeti kot človek. Po Svetem pismu spoznavamo, kdo je človek – bitje telesa, duše in duha. To nas zavaruje pred mnogimi omejitvami v sodobnem svetu. V Svetem pismu je polno nasprotij, ki pa niso običajna nasprotja, ampak antinomije. Vodijo te globlje, kjer prepoznaš povezanost. Sveto pismo te ozdravlja številnih ideoloških poenostavitev, ki že več stoletij obvladujejo misel na raznih področjih znanosti in kulture, tudi v sociologiji. Sveto pismo pa te odpre celovitemu pogledu na družbo, nas vabi, da gledamo drug drugega z upanjem, veseljem in ljubečim pogledom. Znanost brez ljubečega pogleda lahko postane zelo nevarna.

POSLUŠAJ, IZRAEL

5 Mz 6,4-9

»Poslušaj, Izrael!« (5 Mz 6,4) Kdo ne pozna tega čudovitega odlomka? Vedno znova nam zazveni v ušesih. In ko beremo te besede, se zdi, da so za njimi neka melodija, ritem, polnost, bogoslužje. Ko razmišljam o pomenu tega znamenitega odlomka, posebej z vidika prve besede »poslušaj«, me spomini popeljejo v mladost, ko sem si pridobival znanja in izkušnje o vidu in sluhu. Kot mladenič sem delal v organizaciji s slepimi in slabovidnimi osebami, redkeje pa sem se v župniji

srečeval tudi z ljudmi, ki so imeli težjo ali popolno okvaro sluha. In v tem času sem se ob delu poglobil tudi v raziskave o sluhu in vidu. Raziskave so primerjale ostrino okvare določnega čutila in me presenetile. Mislil sem namreč, da je slepota kot ovira nekaj najtežjega. Ena od raziskav poroča, da imajo ljudje, ki so slepi, veliko praktičnih ovir, a gluhost, nezmožnost poslušanja, človeku povzroči težave, ki so povsem drugačne.

Človek, ki ne vidi, je oviran v svojem gibanju, orientaciji v prostoru, hipnem odzivanju, a vendarle prejema za svojo mentalno rast vse bistvene podatke. Človek, ki ne sliši, pa je veliko bolj prikrajšan. Kar slišimo, ima namreč dvojno korist. Preko tega, kar slišimo, najprej sprejmemo določeno sporočilo, kar pa slišimo, obenem tudi oblikuje naše miselne sposobnosti, oblikuje naš pojmovni svet in daje našim možganom veliko hrane za rast. Po drugi strani pa sem spoznal človeka, ki je imel »fotografski spomin«. Vse, kar je videl, si je zapomnil do najmanjše podrobnosti. Sčasoma je njegov talent zanj postal težava, želel si je pozabljati. Kar je videl, njegovih možganov ni oblikovalo, ampak jih je zasičilo. Kar

torej vidimo, naše možgane polni, kar pa slišimo, naše možgane gradi. Morda je tudi v tem skrivnost poplave zasvojenosti z ekrani.

O tem nam morda med vrsticami sporočajo tudi evangelisti. Pri Marku najdemo dva čudeža, ki se zdita nekoliko podobna. V sedmem poglavju Jezus ozdravi gluhega, ki je tudi težko govoril. Jezus pokaže, da sta sluh in vid povezana. Dotakne se tako ušesa kot jezika in bolni ozdravi. Na drugem mestu, v osmem poglavju pa Jezus ozdravlja vid. Ozdravljenje se dogaja celo dvakrat. Ko so pozdravljene oči, je treba ozdraviti še nekaj. Da je Jezus dvakrat ozdravljaval iste bolne oči, ni znamenje njegove okrnjene vsemogočnosti: je znamenje, da vid deluje drugače kot sluh, ki obenem človeka tudi oblikuje, da človek raste navznoter. Mislim, da ima naš odlomek iz Devteronomija podoben pomen.

Začne se z besedo poslušaj (שָׁמַע, *šāma*). Ta beseda v hebrejskem Svetem pismu nastopa kar 1071-krat. Najpogosteje je uporabljena pri prerokih Izaiju in Jeremiju, najredkeje v Tretji Mojzesovi knjigi in pri preroku Danielu. Pomen hebrejske besede *šāma*, poslušaj, razlaga slovar takole: bistroumno poslušati, pazljivo poslušati; prisluhniti s pripravljenostjo, pokoriti se; pa tudi razločiti, nagniti uho, ubogati.

KAKO POSLUŠATI?

V resnici nas Sveto pismo v tem odlomku zelo nazorno uči, kako poslušati. Na tej točki nam Sveto pismo pokaže način. Staro načelo branja Svetega pisma se glasi: Sveto pismo se razlaga s Svetim pismom, kar pomeni, da bomo našli svetopisemske pomene s primerjavo pomembnih odlomkov iz Svetega pisma. Moj predlog je, da vedno (za vsak odlomek) pogledamo na začetek Svetega pisma in na neposredno okolico besedila.

Na začetku Prve Mojzesove knjige najdemo izjemno pomemben dialog med Bogom, Adamom in Evo. Takole gre:

»Zaslišala (šāma) sta glas GOSPODA Boga, ki je ob dnevnem vetriču hodil po vrtu.« (1 Mz 3,8)

david-underland (unsplash)

Staro načelo branja Svetega pisma se glasi: Sveto pismo se razlaga s Svetim pismom.

je oviran v svojem gibanju, orientaciji v prostoru, hipnem odzivanju, a vendarle prejema za svojo mentalno rast vse bistvene podatke. Človek, ki ne sliši, pa je veliko bolj prikrajšan. Kar slišimo, ima namreč dvojno korist. Preko tega, kar slišimo, najprej sprejmemo določeno sporočilo, kar pa slišimo, obenem tudi oblikuje naše miselne sposobnosti, oblikuje naš pojmovni svet in daje našim možganom veliko hrane za rast. Po drugi strani pa sem spoznal človeka, ki je imel »fotografski spomin«. Vse, kar je videl, si je zapomnil do najmanjše podrobnosti. Sčasoma je njegov talent zanj postal težava, želel si je pozabljati. Kar je videl, njegovih možganov ni oblikovalo, ampak jih je zasičilo. Kar

NIČ VEČ GLUHI IN NEMI

UŠESA ZA POSLUŠANJE

Ko so farizeji, herodovci, saduceji in podobni pritiskali na Jezusa in ga na vse mogoče načine preverjali, se mu približa tudi eden izmed pismoukov, ki je slišal, kako razpravljajo, in videl, da jim je Jezus dobro odgovoril; zato je pristopil in ga vprašal: »Katera je prva od vseh zapovedi?« Jezus je odgovoril: »Prva je: Poslušaj, Izrael, Gospod, naš Bog, je edini Gospod. Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega srca, iz vse duše, z vsem mišljenjem in z vso močjo. Druga pa je tale: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Večja od teh dveh ni nobena druga zapoved.« (Mr 12,28-31)

Že v Stari zavezi je Bog dal judom temeljno zapoved, ki se je začela z velelnikom: »Poslušaj Izrael!« Jezus, ki je prišel dopolnit postavo, ponovi in dopolni ta globoki pomen poslušanja. Ker je vera živ odnos z Očetom, v katerega nas je po Svetem Duhu ponovno prišel vcepiti Kristus, se ta vera začne prav s poslušanjem: »Če ima kdo ušesa za poslušanje, naj poslušaj!« In govoril jim je: »Pazite, kaj poslušate!« (Mr 4,23-24) In Oče pove, koga naj poslušamo: »Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje; njega poslušajte!« (Mt 17,5) Enako Marija: »Karkoli vam reče, storite!« (Jn 2,5)

ZAKAJ SMO POTEMTAKEM GLUHI?

Vera je živ odnos z Bogom, ki si prvi želi dialoga z nami, zato nenehno daje pobudo in ne preneha s svojim nežnim vabilom, da bi se znali usesti k njegovim nogam in poslušati kakor Marija (Lk 10,39), dati prednost Besedi in ne sebi, šele nato pa vstati in storiti, kar smo bili poklicani storiti.

Jezus v evangeliju tudi vabi, da bi prisluškovali znamenjem časa in se nanje pravilno odzvali (Mt 16,3). Nema lokrat nam pokaže, kako pomembno se je redno umakniti na samo z Očetom, da bi zares zaslišali glas Duha in živeli svojo resnično poklicanost in ne tiste, ki skuša imeti rezultate (Mr 1,35-38). Pokaže nam, kako pomembno je pred tolikimi obveznostmi in ponudbami, ki so kakor veliko žitno polje, vprašati Gospodarja žetve, kam nas on pošilja (Mt 9,38).

On nam torej govori, da bi Ga pa zares slišali, je treba umolkniti, počakati in prisluhniti, šele nato vstopiti v žetev, ki je velika. Mi pa se tako

radi zaženemo za prvo žogo, da bi delali dobro, čeprav tega Bog morda sploh ne prosi. Kjer pa smo poklicani, nas zmanjkuje.

»Pazite, kaj poslušate!« (Mr 4,24) še dodaja Kristus. Danes je bolj kot kar koli pomembno resno duhovno razločevanje. Temelj takega razločevanja, ki že z imenom pove, da gre za razločevanje skupaj z Duhom, temelji na prisluškovanju Duha in ne na naših idejah o tem, kaj je smiselno, koristno, predvsem pa všečno in vidno.

foto: www.LumoProject.com

Če je torej bistvo naše vere sprejetje daru in poslušanje pravega Glasu, ki nenehno govori, kako da se tako radi zapletamo v tisoče religioznih stvari, ki sploh niso pomembne? Kako to, da smo ustvarjeni iz Odnosa in za odnose, pa se nam ravno pri odnosih najbolj zatika?

V ZAČETKU ...

Kot vemo, v začetku ni bilo tako ... V začetku sta se Bog in Adam sprehajala po vrtu in med njima je bilo tesno občestvo. Božji glas je bil za Adama domač, ljubeč in temelj življenja. In Adam je nanj odgovarjal, ko sta skupaj iskala imena ustvarjenim bitjem (1 Mz 2,19). Človekovo uho je bilo ves čas uglašeno na harmonijo in tako harmonično je v človekovem srcu zvenel tudi Božji glas. Drugi glas, ki ga je prvi človek poslušal, je bil glas stvarstva. Tudi ta je bil nežen in harmoničen, ker je bilo vse ustvarjeno zelo dobro (1 Mz 1,31). Tretji glas, na katerega se je posebej radostno odzvalo Adamovo srce, je bil glas Eve, torej glas žene, enakovredne pomočnice (1 Mz 2,23). V tej pripovedi vidimo, kako so bili odnosi nekaj čudovitega,

Jezus, ki je prišel dopolnit postavo, ponovi in dopolni globoki pomen poslušanja.

On nam govori, da bi Ga zares slišali, je treba umolkniti, počakati in prisluhniti.

foto: Clem Onojeghno (freelyphotos.com)

»KDO SI, GOSPOD?« PAVEL, ZGLED POSLUŠANJA

SAVLOVA OBREZA SRCA

Pavel je postal poslušalec Svetega Duha na dramatičen način, v katerem so njegov razum, srce, čuti doživeli veliko luč in temo, skozi kateri mu je Bog razodel svojo ljubezen. Njegovo srečanje s Kristusom je bilo nepozaben dialog. Preobrat ob luči in glasu pred Damaskom (Apd 9,1-8) in zastrte oči naslednje tri dni v mestu so ga zaznamovali za vedno. Bil je krščen in prejel je Svetega Duha (Apd 9,10-19). Če so na poti proti Damasku zanj še veljale Štefanove besede: »Vi, ki ste trdovratni in neobrezani v srcih in ušesih, vi, ki se vedno upirate Svetemu Duhu: kakor vaši očetje, tako tudi vi!« (Apd 7,51), na poti iz Damaska v njem odmeva pozneje zapisano spoznanje: »Bog pa izkazuje svojo ljubezen do nas s tem, da je Kristus umrl za nas, ko smo bili še grešniki.« (Rim 5,8)

Kakšna brezna so se odprla v preganjalcu Savlu, ko se je odvil dogodek Damaska, lahko samo slutimo. V samo nekaj dneh je zapustil miselnost in prepričanje, za katero je donedavno gorel in deloval z vsem bitjem, vse do uporabe

nasilja (Apd 8,1.3). Umreti stari miselnosti povzroči nastanek praznine, pri Savlu jo je napolnila izkušnja Božje ljubezni in usmiljenja. Velika gorečnost njegovega prejšnjega delovanja pomeni, da je tudi prelom in obrat povzročil v njem veliko spremembo. Damask je za Pavla nastanek drže poslušanja in zvestobe Duhu Jezusa Kristusa, ki mu je zaupal novo poslanstvo pričevanja o slišnem in videnem (Apd 22,12-21). Obreza srca (krst) je rodila Pavlovo javno pričanje za Kristusa, vendar je za trajno misijonsko delovanje Pavel moral dozoreti. Potreboval je še čas osebne poglobitve in verjetno »pocelotenja« novih duhovnih izkušenj življenja v Kristusu v novo teološko razumevanje, kar se je zgodilo v času tihih let v Arabiji in skritih kotičkih domače Kilikije in Sirije (prim. Gal 1,15-21). Iz gorečega borca za tradicije judovske vere je postal goreč apostol Jezusa Kristusa. Kot služabnik sprave z Bogom, ki jo je Kristus dosegel za vse ljudi, je bil poslan prav k poganom. Na tej poti se dialog izpred Damaska v Pavlu nadaljuje ves preostanek življenja, ponižno in ljubeče poslušanje pa je njegov sestavni del.

Damask je za Pavla nastanek drže poslušanja in zvestobe Duhu Jezusa Kristusa.

Lucija Rožman nam predstavlja umetniški podobi patra Marka Ivana Rupnika, ki ju uradno imenujemo *Ikoni oz. diptih sinodalnosti* in predstavljata uradno simboliko sinodalnosti Cerkve. Prva ikona oz. prvi del diptiha krasi naslovnico tokratne številke.

STKANI V OBČESTVENO ŽIVLJENJE

IZKUŠNJA LUČI – PRAZNIK BARV

Človek svet razume s pomočjo luči in dejansko je Bog na začetku ustvaril luč. Toda kako človek izkusi luč? Pričevalke luči so barve in izkušnja luči je praznik barv. To so razumeli že prvi kristjani, ki so smisel in pomen barv brali v ključu vere. Celotni diptih je zaznamovan z rdečo in modro barvo, ki znotraj starodavne krščanske tradicije pomenita barvi Kristusove Božječloveškosti in Cerkve. Za prve kristjane je rdeča predstavljala barvo Boga, Božje življenje, ki se daruje, modra pa barvo človeka, saj je edino bitje, ki gleda nebo, vsa ostala bitja so namreč obrnjena proti zemlji. Na kratko si pogledajmo, o kakšnem življenju pričujeta rdeča in modra barva.

Rdeča predstavlja barvo Boga, ki se daruje, modra pa barvo človeka, saj je edino bitje, ki gleda nebo.

KRIŽANJE – SPRAVA Z BOGOM OČETOM IN MED LJUDMI

»Izraelovim sinovom je poslal besedo in jim sporočil evangelij miru po Jezusu Kristusu, ki je Gospod vsega.« (Apd 10,36)

Kristus je mir celotnega človeštva, saj je On tisti, ki je uresničil spravo. Sprava namreč ni sad našega napora, ampak je sprejetje daru: »Vse je od Boga, ki nas je po Kristusu spravil s seboj, nam pa naložil službo sprave ...« (2 Kor 5,18) Naše poslanstvo je oznaniti spravo, ki jo je Bog dopolnil v Kristusu Jezusu. »Bog je namreč hotel, da se je v Njem naselila vsa polnost in da je po njem spravil s seboj vse stvarstvo, saj je s krvjo njegovega križa, se pravi po njem, pomiril, kar je na zemlji in kar je v nebesih.« (Kol 1,19-20) Sprava torej objame celotno vesoljno telo, nebo in zemljo.

Na prvem delu diptiha vidimo Kristusa, ki se kot bivališče Boga, kot resnični tempelj (prim. Jn 2,21) daruje na križu. V svoji daritvi, ne le izbrani skupini ljudi, ampak celotnemu človeštvu, podre zid, ki je

ločeval izbrano ljudstvo od poganov. »Kajti on je naš mir, on, ki je iz obeh napravil eno, s tem da je podrl steno pregrade, to je sovraštvo.« (Ef 2,14) Religija kot taka želi s pomočjo postave premagati brezno razdalje med Bogom in človekom, toda postava ne more dati življenja, ki bi zapolnilo razdaljo, ki nas ločuje od Boga, torej življenja brez greha in brez smrti (prim. Gal 3,21). Religija pod iluzorično pretvezo, da je človek postave privile-

Marko Ivan Rupnik, Ikona sinodalnosti

giran pred Bogom, ustvari zid ločitve med izbranim ljudstvom in poganom. Toda apostol Pavel zelo jasno razbline to religiozno iluzijo (prim. Rim 3,9-20).

V Kristusu je premagana ločitev med religioznimi ljudmi in ostalim človeštvom, prav tako pa je ob uri njegove smrti porušen še drugi zid ločitve, in sicer z Bogom: »Jezus pa je zaklical z močnim glasom

KO IŠČEMO, TUDI PRIČUJEMO

Akademik Jože Krašovec je v pogovoru v ljubljanski stolnici na nedeljo Božje besede osvetlil vprašanje trpljenja. Z njim se je pogovarjala Jana Podjavoršek.

Zakaj je bilo potrebno, da je Mesija, Božji Sin moral pretrpeti mučeniško smrt, da je prišel v Božjo slavo?

Učenca na poti v Emavs sta srečala nekoga, ki sta ga po lomljenju kruha prepoznala za Jezusa, ki je izrekel pomenljive besede: »O nespametna in počasna v srcu za verovanje vsega, kar so povedali preroki! Mar ni bilo potrebno, da je Mesija to pretrpel in šel v svojo slavo?« (Lk 24,25-26) Pomembno je, da smo pozorni na to, kar je poudarjeno. Srečamo se z največjo skrivnostjo v življenju, to je s skrivnostjo trpljenja. Ali ni tudi v človeškem življenju neizbežno, da moramo trpeti najrazličnejše oblike trpljenja, da pridemo v svojo slavo? Dejstvo je in proti dejstvu ni argumenta, da morajo vsa živa bitja tako ali drugače trpeti. Ko je Jezus

deloval med svojimi učenci, ni nikoli obljubljal, da bo iz sveta odstranil trpljenje, ga je pa osmislil in razložil: »Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre« (Jn 12,24), ne more obroditi sadu. S tem odgovorom poudari, da je trpljenje resnično potrebno, da se poraja novo življenje. Bistvo krščanstva je torej v veri, da je zemeljsko življenje z vsemi svojimi omejitvami veličastno, ker poteka pod obljubo večnega življenja. Bog kot osebno bitje je tudi človeka ustvaril kot osebno in duhovno bitje z obljubo, da svojo dopolnitev najde šele v večnosti. V Svetem pismu ima trpljenje svoj globoki smisel.

Ali nam lahko na kratko orišete, kaj nam Job sporoča kot odgovor

BIBLIČNA ŠOLA

Evangelii gaudium

Tema novega ciklusa biblične šole je razlaga Prve Mojzesove knjige.

Predavanj se lahko udeležite v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Preski ali pa v spletno predavalnico vstopite preko Zoom povezave.

Preostali srečanji biblične šole (od 17.00 do 18.30):

- 25. maja 2022 in
- 22. junija 2022.

Pretekla srečanja si lahko ogledate na spletni strani biblicnogibanje.si ali na YouTubeu.

Predavatelja in predavateljica

škof dr. Maksimilijan Matjaž

s. dr. Snežna Večko

dr. Samo Skralovnik

